

Sygnatura akt I C 962/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 11-09-2017 r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Porada-Łaska

Protokolant: sekretarz sądowy Katarzyna Bartosik

po rozpoznaniu w dniu 11-09-2017 r. w Kaliszu na rozprawie

sprawy z powództwa B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w G.
przeciwko K. K.

o zapłatę

oddala powództwo.

SSR Katarzyna Porada-Łaska

Sygn. akt I C 962/17

UZASADNIENIE

W dniu 26.10.2016 r. powód B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w G., wystąpił z powództwem przeciwko K. K. o zapłatę 56.303,27 zł wraz z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie wynoszących na dzień wniesienia pozwu 14 % w skali roku, od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód stwierdził, że w księgach powoda na dzień 17.10.2016 zł widniało zadłużenie w kwocie: 30.253,39 zł kapitał, 25.636,37 zł odsetki i 414,51 zł koszty. Roszczenia te przysługują podwodowi z tytułu umowy pożyczki gotówkowej z 26.10.2009 r.

W dniu 8.11.2016 r Sąd rejonowy w Elblągu w sprawie X Nc 38582/16 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

Pozwany K. K. wniósł o oddalenie powództwa, podnosząc zarzut przedawnienia.

Postanowieniem z 6.02.2017 r. sprawa została przekazana do tutejszego Sądu.

Zarządzeniem z 31.03.2017 r. (k 34), doręczonym stronie powodowej 10.04.2017 r., zobowiązano powoda do zajęcia stanowiska w przedmiocie podniesionego przez pozwanego zarzutu, w terminie 7 dni pod rygorem skutków z art. 230 k.p.c. tj. przyjęcia za przyznany zarzutu przedawnienia.

W odpowiedzi na powyższe powód, w piśmie z 11.04.2017 r., cofnął pozew bez zrzeczenia się roszczenia, nie odnosząc się do zarzutów pozwanego, w tym zarzutu przedawnienia.

Sąd ustalił, co następuje:

Powód jest w posiadaniu dokumentu w postaci wyciągu z ksiąg rachunkowych z 17.10.2016 r., zgodnie z którym na podstawie umowy cesji nabył wierzytelność w wysokości 56.303,27 zł, wynikającą z umowy pożyczki gotówkowej z 26.10.2009 r.

(dowód: wyciąg z ksiąg rachunkowych k. 4)

Roszczenia powoda wynikające z umowy pożyczki określonej powyżej uległy przedawnieniu.

(okoliczność przyznana)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przytoczonych wyżej dowodów, których prawdziwość i wiarygodność nie budzi wątpliwości.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlega oddaleniu, gdyż zarzut przedawnienia roszczenia podniesiony przez pozwanego jest uzasadniony.

Na podstawie art. 117 § 2 k.c. po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu roszczenie przysługuje, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzekł się zarzutu przedawnienia. W myśl art. 118 k.c., jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi 10 lat, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczenia wynikające z prowadzenia działalności gospodarczej (...) lata.

Termin przedawnienia roszczeń dochodzonych niniejszym pozwem wynosi 3 lata.

Zgodnie z art. 230 k.p.c. gdy strona nie wypowie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach, Sąd, mając na uwadze wyniki całej rozprawy, może fakty te uznać za przyznane.

Powód, wezwany do zajęcia stanowiska w przedmiocie podniesionego zarzutu przedawnienia, pod rygorem skutków z art. 230 k.p.c. tj. przyjęcia za przyznany zarzut przedawnienia, nie odniósł się do zarzutu pozwanego.

Biorąc pod uwagę wyniki całego postępowania, w tym fakt, że umowa pożyczki pochodzi z 26.10.2009 r., uprawnione jest przyjęcie przez Sąd, iż okolicznością przyznaną przez powoda jest przedawnienie jego roszczeń.

Zgodnie z art. 203 § 1 k.p.c. pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego, aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia – aż do wydania wyroku.

Powód cofnął pozew przed rozpoczęciem rozprawy, nie zrzekł się roszczeń; zgoda pozwanego nie była zatem wymagana.

Postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 11.09.2017 r. Sąd uznał jednak cofnięcie pozwu za niedopuszczalne.

W myśl art. 203 § 4 k.p.c. Sąd może uznać za niedopuszczalne cofnięcie pozwu, zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia tylko wtedy, gdy z okoliczności sprawy wskazują, że wymienione czynności są sprzeczne z prawem, zasadami współżycia społecznego albo zmierzają do obejścia prawa.

Sąd co do zasady związany jest cofnięciem pozwu. Obowiązany jest jednak zawsze dokonać oceny, czy w świetle zgromadzonego materiału procesowego cofnięcie takie nie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo czy nie zmierza do obejścia prawa (tak Sąd Apelacyjny w Krakowie w postanowieniu z 7.08.2015 r., I ACa 1098/15).

Sąd uznaje cofnięcie pozwu za niedopuszczalne, działając z urzędu (por. J. Lapierre, Kontrola sądowa czynności dyspozycyjnych stron i uczestników w postępowaniu cywilnym, w: Księga pamiątkowa K. Stefki, s. 163–183).

Przepis ten nie określa, co należy rozumieć przez sprzeczność cofnięcia pozwu z prawem, z zasadami współzycia społecznego, czy też "zmierzanie do obejścia prawa". Ze względu na to, że są to także zawarte w art. 58 k.c., kryteria oceny ważności czynności prawnej, w judykaturze został wyrażony pogląd, iż przy ocenie dopuszczalności cofnięcia można posiłkować się materialnym rozumieniem tych pojęć (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 8.6.2007 r., I Acz 223/07, publ. MoP 2009, Nr 10, s. 568).

Należy zakładać zgodność czynności cofnięcia pozwu z kryteriami oceny zawartymi w art. 203 § 4 k.p.c., a zatem niezgodność musi wynikać wyraźnie z okoliczności sprawy lub oświadczeń stron.

Przez zwrot "zmierza do obejścia prawa" przyjmuje się w doktrynie zamiar powoda wywołania także innych, ukrytych skutków prawnych niż tylko rezygnacja z dochodzenia roszczenia w danym procesie, jeżeli skutków tych nie mógłby osiągnąć, działając w inny sposób.

W niniejszej sprawie cofnięcie pozwu bez zrzeczenia się roszczenia zmierza do obejścia prawa i jest niezgodne z zasadami współzycia społecznego. Wskazać bowiem należy, że z chwilą podniesienia skutecznego zarzutu przedawnienia zobowiązanie z mocy prawa przekształca się w tzw. zobowiązanie naturalne (niezupełne), którego spełnienie zależy wyłącznie od woli dłużnika, a wierzyciel traci możliwość uzyskania skutecznej ochrony sądowej swojego roszczenia. W takiej sytuacji cofnięcie pozwu bez zrzeczenia się roszczenia zmierza w istocie do uchylecia się przez wierzyciela od skutków podniesienia zarzutu przedawnienia i stanowi próbę powrotnego przekształcenia zobowiązania niezupełnego w zobowiązanie, którego wierzyciel dochodzić będzie mógł wykorzystując możliwość jego przymusowego wykonania. Tym samym powód w istocie zmierza do obejścia prawa, w tym w szczególności przepisów o nowacji, która w obowiązujących przepisach prawa jest jedynym sposobem zamiany zobowiązania niezupełnego w zobowiązanie, którego dochodzić można z wykorzystaniem przymusu państwowego (tak Sąd Okręgowy w Kaliszu w postanowieniu z 12.10.2015 r., sygn. II Cz 604/15, nie publ.).

Na skutek braku merytorycznego rozpoznania przedmiotowej sprawy i ograniczenia się wyłącznie do formalnego umorzenia postępowania, dochodziłoby do powstania sytuacji, w której zarzut przedawnienia spowodowałby przekształcenie wierzytelności w zobowiązanie naturalne, ale nie doprowadziłoby to do definitywnego uzyskania przez dłużnika stanu pewności co do jego skuteczności, ponieważ powód może wykorzystywać brak takiego rozstrzygnięcia do ponownego wytoczenia powództwa w innych okolicznościach albo do dalszej sprzedaży wierzytelności, zwłaszcza że powód jest podmiotem zajmującym się profesjonalnym obrotem wierzytelnościami. Dopiero sądowe rozstrzygnięcie oddalające powództwo z uwagi na uwzględnienie zarzutu przedawnienia, uniemożliwia dokonywanie odsprzedaży takich wierzytelności dalszym nabywcom.

W ocenie Sądu cofnięcie pozwu przez powoda bez zrzeczenia się roszczenia, należało więc uznać także za niedopuszczalne. Cofnięcie pozwu w przedstawionych wcześniej okolicznościach sprawy jest nie do pogodzenia z zasadą demokratycznego państwa prawnego, wyrażoną w art. 2 Konstytucji RP, z której wynika postulat pewności prawa rozumianej jako trwałość prawa i przewidywalność państwowych rozstrzygnięć, a także ochrona zaufania obywatela do państwa.

To dzięki pewności prawa dany podmiot ma możliwość podejmowania decyzji o swoim postępowaniu w oparciu o pełną znajomość przesłanek działania organów państwowych oraz konsekwencji prawnych, jakie jego działania mogą pociągnąć za sobą. Bezpieczeństwo prawne jednostki związane z pewnością prawa wymaga zagwarantowania przewidywalności działań organów państwa i tym samym możliwości planowania działań własnych.

Obywatel ma niezaprzeczalne prawo uzyskać merytoryczne rozstrzygnięcie Sądu w przypadku skutecznego podniesienia zarzutu niweczącego roszczenia strony powodowej. Nie może być bowiem tak, aby musiał liczyć się w przyszłości – w takich okolicznościach jak przedmiotowe – z wytoczeniem przeciwko niemu kolejnego powództwa w oparciu o ten sam stosunek prawny.

Właśnie w oparciu o powyższe podstawy Sąd na rozprawie w dniu 11.09.2017 r. wydał postanowienie, w którym stwierdził, że cofnięcie pozwu jest niedopuszczalne po myśli normy prawnej art. 203 § 4 k.p.c.

Należy także podkreślić, że poza przyjęciem za przyznany zarzutu przedawnienia, przyczyną oddalenia powództwa jest także nieudowodnienie samego roszczenia, jego wysokości i faktu nabycia od poprzednika prawnego.

Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywał na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Powód nie przedłożył ani umowy bankowej, ani umowy cesji.

Nie sposób więc zweryfikować skuteczności nabycia wierzytelności oraz wysokości należności głównej, ale także prawidłowości wyliczenia wysokości, podstawy i okresu kapitalizacji dochodzonych odsetek.

W szczególności wskazać należy, iż nie stanowi w tym zakresie wystarczającego dowodu jedyny przedstawiony przez powoda dowód: dokument w postaci wyciągu z ksiąg funduszu sekurytyzacyjnego, zwłaszcza w sytuacji gdy dokument ten zapewne powieli dane z załączniku do umowy przelewu wierzytelności, czego nie sposób zweryfikować w braku wystarczających danych źródłowych odnośnie wymagalności i rozmiaru roszczenia.

Wobec tego powództwo zostało oddalone.

SSR Katarzyna Porada – Łaska